

Информация във връзка с преминаването на небитовите клиенти, присъединени на ниво ниско напрежение към електроразпределителната мрежа, от регулиран на свободен пазар

Съдържание:

1. Какво се променя за небитовите потребители на електрическа енергия от 01.10.2020 г.?... 2
2. Какво представлява свободният пазар на електрическа енергия и какви са разликите между свободния и регулирания пазар?..... 2
3. Как да разбера дали съм небитов клиент и дали следва от 01.10.2020 г. да закупувам електрическа енергия от доставчик (търговец) на свободния пазар? 3
4. Живея в студио/ателие. Защо съм небитов клиент?..... 3
5. Какви са основните изисквания за участие на свободния пазар на електрическа енергия? . 3
6. От кого мога да закупувам електрическа енергия на свободен пазар? 4
7. Какво означава балансиране, балансираща група и координатор на балансираща група? Какви са разликите на регулиран и свободен пазар? 4
8. Какво представлява договорът за комбинирани услуги с доставчик (търговец) на свободен пазар? 6
9. Как се преминава от регулиран на свободен пазар? 6
10. Процедурите по първоначална регистрация на свободен пазар и по смяна на доставчик и координатор на балансираща група заплащат ли се? 7
11. За кои клиенти се прилагат стандартизирани товари профили и за кои – периодично (почасово) измерване на потреблението на електрическа енергия? 7
12. Какво е доставчик от последна инстанция (ДПИ) и защо следва да имам договор с него, за да участвам на свободен пазар? 8
13. Какво ще стане, ако небитов клиент не смени доставчик на свободен пазар (търговец) най-късно до 01.10.2020 г.?..... 8
14. Ще мога ли отново да се върна на регулиран пазар, ако съм небитов клиент?..... 9
15. Как може клиент да смени един доставчик с друг доставчик на свободен пазар?..... 9
16. Колко често може клиент да смени един доставчик с друг доставчик на свободен пазар?10
17. В кои случаи мога да получа отказ от смяна на доставчик на електрическа енергия/ координатор на балансираща група? 10
18. Различава ли се процедурата за излизане на свободен пазар за клиенти, които са задължени да изберат доставчик с процедура по обществена поръчка, съгласно ЗОП? 10
19. Какво трябва да направи клиент, чиито клиентски данни при мрежовия оператор или при крайния снабдител са неактуални? 10
20. На кого ще заплащам месечните си фактури за електрическа енергия на свободен пазар? 10
21. Ако има авария, на кого да се обадя, когато изляза на свободен пазар? 11
22. Кой ще отчита моето потребление на електрическа енергия на свободен пазар? 11

1. Какво се променя за небитовите потребители на електрическа енергия от 01.10.2020 г.?

Всички небитови клиенти, чиито обекти са присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, имаха възможност да закупуват електрическа енергия на регулирания пазар, т.е. от дружество – краен снабдител, по утвърдени от Комисията за енергийно и водно регулиране цени на електрическата енергия. Съгласно промени в Закона за енергетиката, считано от 01.10.2020 г. небитовите клиенти ще трябва да закупуват електрическа енергия от избран от тях доставчик (търговец) на свободния пазар по свободно договорени цени.

2. Какво представлява свободният пазар на електрическа енергия и какви са разликите между свободния и регулирания пазар?

В България съществуват два вида пазари на дребно на електрическа енергия: (1) регулиран пазар и (2) свободен (либерализиран) пазар. До 2025 г. се планира регулираният пазар да бъде поетапно премахнат.

Разлики по отношение на:	Регулиран пазар	Свободен (либерализиран) пазар
Доставчик	Краен снабдител (определя се според територията, на която се намира обектът на клиента и няма възможност за избор на друг доставчик по регулирани цени)	Търговец на електрическа енергия (избира се свободно от клиента измежду всички дружества, притежаващи лицензия за търговия с електрическа енергия)
Клиенти	Небитови и битови клиенти, които са присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, които не са избрали доставчик от свободния пазар. <i>Заб.: Предстои за всички небитови клиенти да отпадне възможността да се снабдяват на регулиран пазар.</i>	Всички небитови и битови клиенти, независимо от нивото на напрежение, на което са присъединени обектите им, които са избрали доставчик на свободния пазар.
Договори	Клиентите се снабдяват от крайния снабдител при общи условия, които се одобряват от Комисията за енергийно и водно регулиране	Клиентът и търговецът имат право на свободно договаряне и сключват договор за продажба на електрическа енергия или договор за комбинирани услуги.
Цени на електрическата енергия	Цените на електрическата енергия, както и видовете тарифни зони в денонощието (върхова, дневна, нощна), се утвърждават от Комисията за енергийно и водно регулиране, като свободата на клиента се свежда до избор на тарифността, която да се прилага за него.	Цената на електрическата енергия и видовете тарифи се определят и предлагат на клиента от търговеца на конкурентен принцип. Клиентът има свобода да избира измежду различни ценови оферти и тарифни планове, които предлагат различните търговци.
Цена за задължения към обществото	Цената за задължения към обществото се утвърждава от КЕВР и е еднаква за клиентите на регулиран и на свободен пазар.	Цената за задължения към обществото се начислява допълнително върху договорената с търговеца цена на електрическата
	Цената за задължения към обществото се включва в утвърдените от КЕВР цени на електрическа енергия на	

	крайните снабдители.	енергия.
Цени на мрежови услуги	Цените на мрежовите услуги (достъп до електропреносната мрежа, пренос през електропреносната мрежа, достъп до електроразпределителната мрежа, пренос през електроразпределителната мрежа) се утвърждават от КЕВР и са еднакви за клиентите на регулиран и на свободен пазар.	
Мрежови оператор	Независимо дали е на регулиран или свободен пазар, клиентът остава в договорни отношения с оператора на електроразпределителната мрежа, към която е присъединен обектът му. Операторът отговаря за разпределението (транспортирането) на електрическата енергия, за качеството и непрекъснатостта на снабдяването, за поддръжката и разширяването на електроразпределителната мрежа, за измерването на потреблението и др.	

3. Как да разбера дали съм небитов клиент и дали следва от 01.10.2020 г. да закупувам електрическа енергия от доставчик (търговец) на свободния пазар?

Съгласно промените в Закона за енергетиката, крайният снабдител в качеството си на настоящ доставчик следва да изпрати уведомление до своите небитови клиенти за предстоящото преустановяване на доставката по регулирани цени считано от 01.10.2020 г. Също така, крайният снабдител следва да публикува на интернет страницата си списък на всички небитови клиенти.

4. Живея в студио/ателие. Защо съм небитов клиент?

В случай че предназначението на обекта на клиента е за нежилищни цели, то клиентът е небитов и заплаща дължимите суми за потребена електрическа енергия по цени, утвърдени от Комисията за енергийно и водно регулиране за небитови клиенти. В случай че обектът се ползва за жилищни цели, може да се заяви промяна на вида клиент, като за целта е необходимо да се предоставят пред оператора на електроразпределителната мрежа и пред крайния снабдител доказателства за промяната на предназначението на обекта и/или на предназначението на използваната в него електрическа енергия. Подробни указания за процедурата можете да получите на телефон 0700 800 61 или на имейл адрес service@energo-pro.bg.

5. Какви са основните изисквания за участие на свободния пазар на електрическа енергия?

Основните изисквания са следните:

➤ По отношение на договорите:

- ✓ Клиентът да има сключен договор за комбинирани услуги с избран от него търговец или да има сключен договор за продажба на електрическа енергия с избран търговец и договор за участие в балансираща група с координатор на балансираща група (възможна опция само за клиенти, чието потребление се измерва почасово);
- ✓ Клиентът да има сключен договор с доставчик от последна инстанция и да е в договорни отношения с оператора на електроразпределителната мрежа. При първоначална регистрация на свободен пазар, със сключения помежду им договор клиентът упълномощава търговеца си да сключи от негово име и за негова сметка договорите с доставчика от последна инстанция и с оператора на електроразпределителната мрежа.

➤ **По отношение на процедурите:**

- ✓ Търговецът, с който клиентът е сключил договор, да стартира процедура по регистрация на клиента на свободен пазар и процедура по смяна на доставчик и координатор на балансираща група.

➤ **По отношение на задълженията на клиента към предходния му доставчик:**

- ✓ Клиентът следва да няма просрочени задължения към предходния си доставчик.

➤ **По отношение на обектите:**

- ✓ Клиентът да е титуляр на партидата, включително и ако е наемател;
- ✓ Клиентът да може да предостави информация за обекта/обектите си – клиентски и абонатен номер, Z-номер, наименование и адрес на всеки от обектите.

6. От кого мога да закупувам електрическа енергия на свободен пазар?

Електрическа енергия на свободен пазар може да закупвате от лицензиран търговец на електрическа енергия. Списък на търговци на електрическа енергия можете да намерите на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране (раздел Регистри / Лицензии), както и на интернет страницата на Електроенергиен системен оператор ЕАД, ЕСО ЕАД (раздел Електроенергиен пазар / Либерализиран пазар / Списъци и регистри).

До 31.12.2020 г. Комисията за енергийно и водно регулиране ще създаде единна платформа, която е уеб базирана и на която ще се поддържа актуална информация за офертите на различните търговци за доставка на електрическа енергия на небитови клиенти с годишно потребление на електрическа енергия под 100 000 kWh. Тези клиенти ще имат безплатен достъп до платформата и ще имат възможност да сравняват различните оферти за доставка на електрическа енергия.

7. Какво означава балансиране, балансираща група и координатор на балансираща група? Какви са разликите на регулиран и свободен пазар?

В електроенергийната система е необходимо по възможност произведената електрическа енергия да е равна на потребената във всеки един момент. Поради тази причина както производството, така и потреблението на електрическа енергия трябва да се планират и прогнозираят предварително. Всяка разлика между планираното и реалното потребление/производство (енергиен небаланс) предизвиква допълнителни разходи в електроенергийната система за запазването на нейното сигурно функциониране. При енергиен небаланс се активират срещу заплащане производствени или консумиращи мощности, които да възстановят баланса в системата.

Потреблението на всеки един клиент влияе върху енергийния баланс. За да се намалят небалансите и разходите в електроенергийната система за нейното балансиране, клиентите задължително се обединяват в т. нар. балансиращи групи, като всеки клиент участва само в една група. В повечето случаи, клиентите на даден доставчик участват в неговата балансираща група, а доставчикът играе ролята на координатор на тази балансираща група. Целта на обединяването е взаимното компенсирание на енергийните небаланси на отделните клиенти в групата, което снижава разходите спрямо тези, които биха възникнали при индивидуално участие на всеки клиент в балансирането на системата. Например: Закупената за клиент А електрическа енергия по прогноза се оказва недостатъчна, тъй като той е потребил повече електрическа енергия. Тогава енергийният небаланс за клиент А е недостиг. Клиент Б е потребил по-малко електрическа енергия, отколкото е закупена за него – неговият енергиен

небаланс е излишък. Клиент А и клиент Б участват в една балансираща група и енергийният излишък на клиент Б може да се използва за компенсиране на енергийният недостиг на клиент А.

След компенсирането на всички енергийни недостиги и излишъци в групата става ясен крайният резултат за цялата балансираща група – дали тя е в недостиг или в излишък. Недостигът изисква закупуването на допълнително количество електрическа енергия за балансиращата група за покриването му, докато излишъкът на балансиращата група се продава, но по значително по-ниска цена от тази, на която първоначално е била закупена тази електрическа енергия и съответно отново предизвиква отрицателен финансов резултат. За тези сделки отговаря координаторът на балансиращата група.

Изчисляването на недостигите и излишъците към днешна дата се извършва за всеки час, а в бъдеще – за всеки 15 минути. Те се изчисляват на база на прогнозите за почасовото потребление на клиентите и на данните от електромерите на клиентите с почасово измерване, а за клиентите без такива електромери – на база на т.нар. стандартизирани товари профили. Чрез стандартизираните товари профили по математически модел измереното през отчетния период потребление се разпределя почасово. В края на месеца се изчисляват разходите, свързани с небалансите (разходи за балансиране), общо за балансиращата група, и се разпределят от координатора на балансиращата група на участващите в нея клиенти по предварително известни принципни правила, общовалидни за всички нейни членове.

В редки случаи самите клиенти, обикновено големи енергийни консуматори, изготвят и предоставят прогнозите за потреблението си на координатора на балансиращата група. В преобладаващите случаи клиентите прехвърлят това задължение на своите търговци, в качеството им на координатори на балансиращи групи.

Всички дейности, които извършва координаторът на балансиращата група, се обединяват в услугата „отговорност за балансиране“. За да ползват тази услуга, клиентите следва да сключат договор за участие в балансираща група.

Разлики по отношение на:	Регулиран пазар	Свободен (либерализиран) пазар
Лице, което носи отговорност за балансиране	Отговорността за балансиране се поема служебно от крайния снабдител като координатор на балансираща група и клиентите не могат да избират групата, в която да участват.	Координатор на балансираща група (в повечето случаи доставчикът на клиента изпълнява функциите и на координатор на балансираща група), като клиентите свободно избират своята група, съответно координатор. За клиенти със стандартизирани товари профили координаторът задължително следва да съвпада с избора от клиента доставчик.
Договор	Клиентите използват услугата отговорност за балансиране при общите условия на крайния снабдител.	За да прехвърли отговорността за балансиране, клиентът сключва договор за участие в балансираща група или ползва услугата „отговорност за балансиране“ като част от договора за комбинирани услуги, предлаган от търговеца му.
Разходи за балансиране	Разходите за балансиране са включени в цените на електрическата енергия в ограничен размер, който се определя от Комисията за	Поемането на възникналите разходи за балансиране на клиента зависи от сключения договор и могат да бъдат разпределени по различен начин между него и

	енергийно и водно регулиране.	координатора/търговеца. Най-често те са включени в предложената цена за електрическа енергия и са изцяло за сметка на търговеца-координатор.
--	-------------------------------	--

8. Какво представлява договорът за комбинирани услуги с доставчик (търговец) на свободен пазар?

Договорът за комбинирани услуги припокрива услугите, които клиентът е ползвал на регулиран пазар при общите условия на крайния снабдител. Това са именно услугите: продажба на електрическа енергия, отговорност за балансиране и заплащане на мрежови услуги (достъп до електропреносната мрежа, пренос през електропреносната мрежа, достъп до електроразпределителната мрежа, пренос през електроразпределителната мрежа). Чрез заплащането на мрежовите услуги на доставчика, клиентът разполага с удобството да получава една обща фактура, вместо две отделни фактури – една от доставчика си за потребената енергия и друга от мрежовия оператор за мрежовите услуги.

В обобщение, за да може клиент на свободен пазар да закупува електрическа енергия от доставчик, да участва в неговата балансираща група и да заплаща на него, вместо директно на мрежовия оператор, задълженията си за мрежовите услуги, той следва да сключи договор за комбинирани услуги.

За клиентите, които не разполагат с монтирани електромери за почасово измерване, т.е. тези, за които се прилагат стандартизирани товари профили, сключването на такъв договор е единствена опция за участие на свободния пазар.

9. Как се преминава от регулиран на свободен пазар?

Преминаването от регулиран към свободен пазар се осъществява след преминаването през следните две процедури:

- Процедура по първоначална регистрация на свободен пазар;
- Процедура по смяна на доставчик и координатор на балансираща група.

Тези две процедури се административат от съответния оператор на електроразпределителна мрежа, към която е присъединен обектът на клиента.

Електроразпределение Север АД приема заявления за смяна на доставчик/координатор на балансираща група на онлайн платформа на адрес: <https://online.energo-pro.bg>.

➤ **За клиенти, за които се прилагат стандартизирани товари профили:**

Процедурата по първоначална регистрация на свободен пазар и процедурата за смяна на доставчик и координатор на балансираща група протичат едновременно и се стартират пред мрежовия оператор от търговеца на клиента до 10-о число на месеца. За целта е необходимо предварително между тях да е сключен договор за комбинирани услуги, като с договора клиентът предоставя на търговеца обикновено пълномощно, с което следва да е упълномощил търговеца да подаде от негово име заявлението за първоначална регистрация и да сключи необходимите договори с доставчика от последна инстанция и с оператора на електроразпределителната мрежа. Пълномощното НЕ е необходимо да бъде нотариално заверено и няма задължителна форма, стига да дава на търговеца горепосочените права. За улеснение прилагаме примерни образци.

[\[Образец Пълномощно ФЛ\]](#); [\[Образец Пълномощно ЮЛ\]](#)

Регистрацията на свободен пазар и смяната на доставчик и координатор на балансираща група влизат в сила винаги от първо число на месеца, при условие че процедурата е стартирана до 10-о число на предходния месец.

➤ **За клиенти, които имат монтирани електромери за периодично (почасово) измерване:**

Процедурата по първоначална регистрация на свободен пазар се стартира пред мрежовия оператор от търговеца на клиента до 10-о число на месеца. За целта е необходимо предварително между тях да е сключен договор за комбинирани услуги, като с договора клиентът предоставя на търговеца обикновено пълномощно, с което следва да е упълномощил търговеца да подаде от негово име заявлението за първоначална регистрация и да сключи необходимите договори с доставчика от последна инстанция и с оператора на електроразпределителната мрежа. Пълномощното НЕ е необходимо да бъде нотариално заверено и няма задължителна форма, стига да дава на търговеца горепосочените права. За улеснение прилагаме примерни образци.

[\[Образец Пълномощно ФЛ\]](#); [\[Образец Пълномощно ЮЛ\]](#)

След регистрирането на клиента на свободен пазар търговецът на клиента може да стартира пред мрежовия оператор и процедурата по смяна на доставчик и координатор до 10-о число на месеца. Достатъчно условие е търговецът и клиентът да са сключили договор за комбинирани услуги или договор за продажба на електрическа енергия и договор за участие в балансираща група с координатор на балансираща група. Смяната на доставчик и координатор на балансираща група влиза в сила винаги от първо число на месеца, при условие че процедурата е стартирана до 10-о число на предходния месец.

Забележка: Следва да имате предвид, че за да се осъществи смяна на доставчик от 01.10.2020 г.:

- за обекти със стандартизирани товари профили процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г.;
- за обекти с почасово измерване процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г., като предварително е извършена процедурата по първоначална регистрация на пазара, която е с продължителност 15 работни дни.

10. Процедурите по първоначална регистрация на свободен пазар и по смяна на доставчик и координатор на балансираща група заплащат ли се?

Не, двете процедури са безплатни.

11. За кои клиенти се прилагат стандартизирани товари профили и за кои – периодично (почасово) измерване на потреблението на електрическа енергия?

Сделките с електрическа енергия, както и балансирането, се осъществяват към момента за всеки час или по т.нар. периоди на сетълмент (равни на 1 час). Това налага и данните от измерването да са налични за всеки час.

Мрежовите оператори, като собственици на средствата за търговско измерване, не са задължени да монтират и поддържат електромери, измерващи електрическата енергия, за всеки период на сетълмент за обекти:

- присъединени към мрежа „ниско напрежение“ с предоставена мощност до 100 kW;
- на битови клиенти.

За клиентите, за които не се монтират електромери за почасово измерване, се прилагат т.нар. стандартизирани товари профили, които се разработват от мрежовите оператори. Чрез тях, по

математически модел, измереното през отчетния период потребление на клиентите се разпределя почасово.

Стандартизираните товари профили са съобразени с климатичните особености и спецификата в потреблението на отделните групи обекти на клиенти в зависимост от това към коя електрическа мрежа на територията на Република България са присъединени тези обекти. Те представляват поредица от коефициенти за разпределяне на потреблението на електрическа енергия за отделните типове обекти по периоди на сетълмент за една календарна година. Всеки профил, обединяващ група клиенти със сходни характеристики, се съобразява с типа на обекта, климатичните особености, дейността и други специфични фактори, оказващи влияние върху потреблението на дадената група обекти. Причисляването на обект към конкретен стандартизиран товаров профил се осъществява от мрежовия оператор по заявен от клиента тип на профила при промяната на доставчик/координатор на балансираща група. Стандартизираните товари профили се актуализират на годишна база и се публикуват на интернет страницата на съответния оператор.

12. Какво е доставчик от последна инстанция (ДПИ) и защо следва да имам договор с него, за да участвам на свободен пазар?

Основната роля на доставчика от последна инстанция е да осигури снабдяването с електрическа енергия на клиентите на свободен пазар, които са останали без доставчик по независещи от тях причини (търговецът им е с отнета лицензия/отстранен е от пазара/обявен е в несъстоятелност/др.), или когато срокът на договора на клиента с доставчика му е изтекъл и не е избран нов доставчик. За да се гарантира, че в тези случаи клиентите няма да останат без захранване, снабдяването им с електрическа енергия се поема от доставчика от последна инстанция. Доставчикът от последна инстанция е същото юридическо лице като крайния снабдител, от когото се е снабдявал клиентът на регулиран пазар, но доставката от доставчик от последна инстанция се извършва по отделна лицензия и при различни договорни и ценови условия, които клиентът няма възможност да договаря индивидуално.

Клиентите могат да участват на свободен пазар само ако имат предварително сключен договор за доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция. Този договор се сключва в процедурата по първоначална регистрация на свободен пазар. При липсата на сключен договор с доставчик от последна инстанция процедурата се прекратява от мрежовия оператор.

Доставката на електрическа енергия по договора с доставчика от последна инстанция се активира единствено когато настъпи някое от по-горе описаните събития. Смяната на доставчик от последна инстанция с търговец се осъществява при същите правила, приложими при стандартната смяна на доставчик.

13. Какво ще стане, ако небитов клиент не смени доставчик на свободен пазар (търговец) най-късно до 01.10.2020 г.?

Съгласно промените в Закона за енергетиката, в случай че небитов клиент не е сключил договор с търговец на електрическа енергия и не е преминал успешно през процедурите по първоначална регистрация на свободен пазар и по смяна на доставчик и координатор, клиентът остава при досегашния си доставчик, но при други ценови и договорни условия. Досегашният доставчик на клиента ще извършва доставката на електрическа енергия по друга лицензия – за търговия с електрическа енергия.

В тези случаи клиентите ще се снабдяват от настоящия си доставчик по свободно договорени цени, като за целта е необходимо да сключат типов договор, който е одобрен от Комисията за енергийно и водно регулиране. Типовият договор е с ограничен срок на доставка от 01.10.2020 г.

до 30.06.2021 г. В рамките на този срок клиентите могат да изберат друг доставчик на свободния пазар без да дължат неустойка.

От 01.07.2021 г. клиентите, които не са избрали друг доставчик, ще се снабдяват от доставчик от последна инстанция.

Забележка: Следва да имате предвид, че за да се осъществи смяна на доставчик от 01.10.2020 г:

- за обекти със стандартизирани товари профили процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г.;
- за обекти с почасово измерване процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г., като предварително е извършена процедурата по първоначална регистрация на пазара, която е с продължителност 15 работни дни.

14. Ще мога ли отново да се върна на регулиран пазар, ако съм небитов клиент?

Съгласно промени в Закона за енергетиката, считано от 01.10.2020 г. всички небитови клиенти ще трябва да закупуват електрическа енергия от избран от тях доставчик (търговец) на свободния пазар по свободно договорени цени. Във връзка с това, считано от тази дата небитовите клиенти не могат да се върнат на регулиран пазар и да закупуват електрическа енергия по утвърдени от Комисията за енергийно и водно регулиране цени на електрическата енергия.

15. Как може клиент да смени един доставчик с друг доставчик на свободен пазар?

За да се смени доставчик (търговец) на електрическа енергия на свободен пазар, е необходимо да се стартира процедура по смяна на доставчик и координатор на балансираща група. Процедурата се администрира от съответния оператор на електроразпределителна мрежа, към която е присъединен обектът на клиента. Електроразпределение Север АД приема заявления за смяна на доставчик/координатор на балансираща група на онлайн платформа на адрес: <https://online.energo-pro.bg>.

Процедурата протича по електронен път и се стартира пред мрежовия оператор от новия доставчик (търговец) на клиента до 10-о число на месеца. За целта е необходимо търговецът и клиентът да са сключили договор за комбинирани услуги или договор за продажба на електрическа енергия и договор за участие в балансираща група с координатор на балансираща група.

Смяната на доставчик и координатор на балансираща група влизат в сила винаги от първо число на месеца, при условие че процедурата е стартирана до 10-о число на предходния месец. При мотивирано възражение от предходния доставчик на клиента против смяната (например неизпълнени договорни задължения от страна на клиента), процедурата може да бъде прекратена от мрежовия оператор.

Забележка: Следва да имате предвид, че за да се осъществи смяна на доставчик от 01.10.2020 г:

- за обекти със стандартизирани товари профили процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г.;
- за обекти с почасово измерване процедурата за смяна на доставчик трябва да е започнала най-късно до 10.09.2020 г., като предварително е извършена процедурата по първоначална регистрация на пазара, която е с продължителност 15 работни дни.

16. Колко често може клиент да смени един доставчик с друг доставчик на свободен пазар?

Няма ограничения за броя на смените на доставчик на електрическа енергия на свободен пазар. За да се извърши смяната, е необходимо да се спазят сроковете и условията в процедурата, определени в Правилата за търговия с електрическа енергия.

Смяната на доставчик и координатор на балансираща група влизат в сила винаги от първо число на месеца, при условие че процедурата е стартирана до 10-о число на предходния месец. При мотивирано възражение от предходния доставчик на клиента против смяната (например неизпълнени договорни задължения от страна на клиента), процедурата може да бъде прекратена от мрежовия оператор.

17. В кои случаи мога да получа отказ от смяна на доставчик на електрическа енергия/ координатор на балансираща група?

Възможни са следните причини за отказ, съгласно нормативната уредба:

- Обектът не е присъединен към електроразпределителната мрежа на ЕРП Север АД (обект, който не е въведен в експлоатация; временно захранване за строителство; обекти в процес на комплексни изпитания („72 часови проби“);
- Неизпълнени договорни задължения към настоящия доставчик;
- Неактуални клиентски данни – текущият собственик/ ползвател не съответства на клиента, който е сключил договор за достъп и пренос на електрическа енергия с електроразпределителното дружество;
- Неналичен договор за доставка на електрическа енергия с доставчик от последна инстанция;

18. Различава ли се процедурата за излизане на свободен пазар за клиенти, които са задължени да изберат доставчик с процедура по обществена поръчка, съгласно ЗОП?

Не, процедурата е идентична по отношение на процедурите за смяна на доставчик, които се извършват след сключване на съответния договор по ЗОП.

19. Какво трябва да направи клиент, чиито клиентски данни при мрежовия оператор или при крайния снабдител са неактуални?

Услугата по актуализация на клиентски данни е безплатна, като е необходимо да бъдат предоставени следните документи:

- Документ за собственост или право на ползване на имота – за справка;
- Документ за самоличност – за справка;
- Пълномощно в нотариално заверена форма, ако ви представлява упълномощено лице;
- Съгласие в писмена форма от съсобствениците на имота (ако има такива), партидата за електрическа енергия да се води на ваше име;
- В случай че сте ползвател на имота съгласно договор за наем, е необходимо да приложите копие на Договор за наем и нотариално заверена Декларация за съгласие от собственика, да бъдете титуляр по партидата за електроенергия.

20. На кого ще заплащам месечните си фактури за електрическа енергия на свободен пазар?

На свободния пазар всеки клиент може да се договори със своя доставчик как ще заплаща консумираната електрическа енергия и мрежовите услуги. В зависимост от договора с търговеца е възможно:

- Консумираната електрическа енергия да се заплаща на доставчика, а мрежовите услуги на мрежовия оператор;

- Електрическата енергия и мрежовите услуги да се заплащат на търговеца, който след това се разплаща с мрежовия оператор (при договор за комбинирани услуги).

Клиентите, за които се прилагат стандартизирани товарови профили, могат да сключват единствено договори за комбинирани услуги на свободен пазар. Чрез заплащането на мрежовите услуги на доставчика, клиентът разполага с удобството да получава една обща фактура, вместо две отделни фактури – една от доставчика си за потребената енергия и друга от мрежовия оператор за мрежовите услуги.

21. Ако има авария, на кого да се обадя, когато изляза на свободен пазар?

Независимо от това кой е доставчикът на електрическа енергия на клиента и дали клиентът е сключил договор за комбинирани услуги, клиентът остава в договорни отношения с оператора на електроразпределителната мрежа, към която е присъединен обектът му. Мрежовият оператор отговаря за разпределението (транспортирането) на електрическата енергия, за качеството и непрекъснатостта на снабдяването, за поддръжката и разширяването на електроразпределителната мрежа, за измерването на потреблението и др. Всички въпроси и сигнали, свързани с електрозахранването се отправят към съответния оператор на електроразпределителна мрежа, към която е присъединен обектът на клиента – за територията на Североизточна България – Електроразпределение Север АД.

22. Кой ще отчита моето потребление на електрическа енергия на свободен пазар?

Независимо от това кой е доставчикът на електрическа енергия на клиента и дали клиентът е сключил договор за комбинирани услуги, за отчитането на потреблението на електрическа енергия отговаря операторът на електроразпределителната мрежа, към която е присъединен обектът на клиента.